ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

Циклова комісія з бізнесу та управління

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Фахового коледжу
ЗВО «Університет Короля Данила»
Володимир ЯСЛИК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«БАНКІВСЬКА СИСТЕМА»

Галузь знань 07 Управління та адміністрування / D Бізнес, адміністрування та право.

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок / D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок.

Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування».

Освітньо-професійний ступінь – *фаховий молодший бакалавр.*
Статус дисципліни – *обов'язкова.*
Мова викладання, навчання та оцінювання – *українська.*

Івано-Франківськ, 2026

Розробник:

КАГАРЛИЦЬКИЙ Євген Петрович – спеціаліст, викладач циклової комісії з бізнесу та управління Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила».

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії з бізнесу та управління
Протокол № 1 від 26 серпня 2026 р.
Голова циклової комісії **Андрій ЦЮЦЯК**

Схвалено методичною радою
Фахового коледжу
ЗВО «Університет Короля Данила»
Протокол № 1 від 27 серпня 2026 р.
Голова методичної ради **Олег КЛІЩ**

ВСТУП

Мета вивчення дисципліни – формування у здобувачів освіти системи теоретичних знань і практичних умінь щодо функціонування банківської системи України, організації діяльності Національного банку України та комерційних банків, здійснення основних банківських операцій і послуг, управління ресурсами, фінансовими результатами та ризиками банку, а також розуміння сучасних напрямів цифровізації та розвитку банківської сфери.

Предмет навчальної дисципліни – економічні, фінансові, організаційні та правові відносини, що виникають у процесі функціонування банківської системи, діяльності банківських установ, формування та використання банківських ресурсів, здійснення банківських операцій і надання фінансових послуг.

Завдання дисципліни:

– сформувати базові знання про сутність, структуру, функції та принципи функціонування банківської системи України;

–ознайомити з організаційно-правовими засадами діяльності Національного банку України та комерційних банків;

–сформувати знання щодо формування банківських ресурсів та здійснення депозитних операцій;

–забезпечити засвоєння основ організації кредитних, розрахунково-касових, платіжних, валютних та інших банківських операцій;

–сформувати уявлення про основи банківського маркетингу, менеджменту та клієнтського обслуговування;

–навчити використовувати основні показники для оцінювання фінансових результатів і діяльності банку;

–ознайомити з основними видами банківських ризиків, підходами до їх управління та принципами фінансового моніторингу;

–сформувати уявлення про сучасні цифрові технології, цифрові банківські послуги та вплив глобалізації на банківську діяльність;

–забезпечити набуття практичних навичок роботи з банківською інформацією, нормативними документами та фінансовими показниками.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

1) сутність, функції та структуру банківської системи України;
2) основні завдання та функції Національного банку України;
3) організаційні засади діяльності комерційних банків;
4) основні види банківських ресурсів та джерела їх формування;
5) принципи та основні види банківського кредитування;
6) види банківських рахунків, розрахункових і платіжних операцій;
7) основні види валютних операцій, операцій із цінними паперами та банківських послуг;
8) основи банківського маркетингу, менеджменту та клієнтського обслуговування;

9) основні показники фінансового стану та ефективності діяльності банку;

10) основні види банківських ризиків, принципи фінансового моніторингу та сучасні напрями цифровізації банківської діяльності.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти:**

1) характеризувати структуру та основні елементи банківської системи;

2) використовувати нормативні та інформаційні джерела у сфері банківської діяльності;

3) визначати основні джерела формування банківських ресурсів;

4) виконувати базові розрахунки за депозитними та кредитними операціями;

5) застосовувати основні правила здійснення розрахунково-касових, платіжних та валютних операцій;

6) розраховувати та оцінювати основні показники діяльності банку;

7) визначати основні банківські ризики та способи їх мінімізації;

8) користуватися сучасними цифровими банківськими сервісами та оцінювати їх можливості;

9) застосовувати набуті знання для виконання практичних завдань у сфері банківської діяльності.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

		Денна форма	Заочна форма
Курс		**3**	**3**
Семестр		**6**	**6**
Кількість кредитів ECTS (год.)		**5 (150 год.)**	**5 (150 год.)**
Аудиторні навчальні заняття, год.	лекції	**22**	**4**
	семінарські	**56**	**8**
Самостійна робота, год		**42**	**108**
Підсумковий контроль		**30**	**30**
Форма підсумкового контролю	екзамен	**екзамен**	**екзамен**

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Пререквізити	Постреквізити
Фінанси	
Фінансова звітність та аналіз	
Податкова система	

ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Банківська система» згідно з освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування»

Результати навчання	Код та назва компетентності
РН 2 Володіти державною та іноземною мовами для складання ділових паперів і комунікації у професійній діяльності. РН 5 Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень. РН 6 Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань. РН 9 Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності. РН 12 Володіти методичним інструментарієм здійснення базових контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.	ЗК 3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 5 Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 6 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 8 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел СК 1 Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. СК 2 Здатність здійснювати професійну діяльність, згідно з вимогами законодавства.

РН 13 Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації до фахівців і користувачів послуг у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку для досягнення спільної мети. РН 14 Знати та застосовувати новітні технології та інструменти у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.	СК 7 Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. СК 9 Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. СК 11 Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. СК 12 Здатність використовувати новітні інструменти та технології у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПОЛІТИКА КУРСУ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Фаховому коледжі ЗВО «Університету Короля Данила», студенти зобов'язані виконувати вимоги освітньо-професійної програми, графік освітнього процесу й вимоги навчального плану.

ПОВЕДІНКА В АУДИТОРІЇ

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися норм і правил внутрішнього розпорядку відповідно до Статуту Університету, Положення про Фаховий коледж і Положення про систему внутрішнього розпорядку.

1. Студент повинен з'являтися на заняття без запізнень. Про початок і закінчення занять інформує розклад, доступний в електронному чи паперовому вигляді.
2. Студенти заходять в аудиторію тільки після того, як її залишать викладач і група, що мали там попереднє заняття.
3. Студенти повинні бути в аудиторії перед початком заняття, приходити раніше викладача.
4. Перед початком заняття студент має вимкнути звук мобільного телефона й інших пристроїв. Таке міжнародне правило етикету стосується не тільки навчального процесу, а й будь-яких офіційних заходів. Користуватися ґаджетами під час заняття в цілях, що не пов'язані з навчальним процесом чи порушують його, не дозволяється.
5. В аудиторії слід поводитися виховано, стримано, уважно слухати викладача й бути активним учасником навчального процесу.
6. Потрібно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку коледжу, бути толерантними, доброзичливими й виваженими у спілкуванні зі студентами й викладачами.
7. У разі дистанційної форми навчання присутність студента на практичному занятті передбачає обов'язково ввімкнуту камеру, а також активність та уважність.

ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

На початку вивчення курсу викладач знайомить студентів з основними пунктами Положення про академічну доброчесність, відповідно до якого й здійснюється навчальний процес.

Студент зобов'язаний:

1. Поважати права всіх членів академічної спільноти ЗВО «Університет Короля Данила», Фахового коледжу зокрема.
2. Дотримуватися гендерної, расової, етнокультурної, міжконфесійної та політичної толерантності.
3. Не фальшувати, не підробляти документи, що стосуються навчального процесу.
4. Не списувати, не використовувати шпаргалки й інші підказки під час проміжного чи підсумкового контролю.
5. Поводитися гідно, навчатися сумлінно, бути чесним у міжособистісному спілкуванні.
6. Не пропонувати й не надавати членам академічної спільноти ЗВО «Університет Короля Данила», Фахового коледжу зокрема, неправомірної вигоди, не займатися протекціонізмом.

ВІДПРАЦЮВАННЯ ПРОПУЩЕНИХ ЗАНЯТЬ		
Відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила» усі пропущені заняття, а також отримані негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані в установлений термін.		
ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОВЕДЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ (СЕМЕСТРОВОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ)		
Оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила» розглядає та вирішує проректор з навчальної роботи на підставі заяви студента або подання директора Фахового коледжу.		
МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ДІАГНОСТИКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ		
Результати навчання	**Методи навчання**	**Форми та методи оцінювання**
Освітній компонент «Банківська система»		
РН 2 Володіти державною та іноземною мовами для складання ділових паперів і комунікації у професійній діяльності. РН 5 Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень. РН 6 Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань. РН 9 Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності. РН 12 Володіти методичним інструментарієм здійснення базових контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. РН 13 Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації до фахівців і користувачів послуг у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку для досягнення спільної мети.	Лекція, обговорення дискусійних питань Співбесіда, бесіда-діалог Узагальнення та порівняння Комп'ютерні, інтерактивні та мультимедійні методи Дослідницько-пошуковий Дискусія	Екзамен. Усний контроль. Письмовий контроль. Тестовий контроль.

РН 14 Знати та застосовувати новітні технології та інструменти у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.		

ДІАГНОСТИКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Система оцінювання результатів навчання здобувачів освіти 3 курсу за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» здійснюється відповідно до «Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університету Короля Данила». Кожен вид контролю передбачений з урахуванням результатів навчання.

Видами діагностики та контролю знань з навчальної дисципліни є *поточний контроль, підсумковий контроль*, *оцінювання самостійної роботи*, *самоконтроль*.

Поточний контроль (в т. ч. контроль самостійної роботи та форми самоконтролю) – усне опитування та виконання письмових завдань (тестів), виступи, презентації на практичних заняттях. Оцінювання здійснюється за національною чотирибальною шкалою – «2»; «3»; «4»; «5».

Фіксація поточного контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали. У разі відсутності здобувача освіти на занятті виставляється «н». За результатами поточного контролю у Журналі автоматично обчислюється підсумкова оцінка та здійснюється підрахунок пропущених занять. Усереднена оцінка переводиться в 60-бальну шкалу згідно нижченаведеної таблиці.

Здобувачі освіти повинні мати оцінки з не менше 50 % аудиторних занять.

Оцінювання самостійної роботи, яка передбачена в тематичному плані навчальної дисципліни разом з аудиторною роботою, здійснюється під час проведення практичних занять (поточний контроль). Поточний контроль самостійної роботи передбачає усну відповідь, захист практичних робіт, вирішення ситуаційних задач, виконання індивідуальних завдань, відпрацювання практичних навичок тощо.

Виставлення балів за самостійну роботу під час поточного контролю обов’язково супроводжується оцінювальними судженнями. Бали додаються до балів, які отримав здобувач освіти під час поточного контролю, але не більше, ніж кількість балів з оцінювання окремої теми заняття.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, контролюється під час підсумкового контролю.

Підсумковий контроль проводиться для встановлення рівня досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Банківська система», після завершення вивчення дисципліни.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі освіти, які за результатами поточного контролю отримали 35 балів і більше. Усі здобувачі освіти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі заліку, завданням якого є перевірка розуміння здобувачем освіти програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв’язків між окремими розділами, здатності творчого використання

накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. Усі здобувачі освіти зобов'язані до заліку відпрацювати всі пропущені практичні заняття.

За результатами підсумкового контролю здобувач освіти може отримати 40 балів. Здобувачі освіти, які під час підсумкового контролю отримали 25 балів і менше, вважаються такими, що не склали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях, оцінюється в балах (національної шкали, 100-бальної шкали й шкали ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Здобувачі освіти можуть підвищувати свій рейтинг під час екзаменаційній сесії через одноразову повторну перездачу, попередньо подавши заяву адміністрації коледжу не пізніше одного робочого дня після сесії.

Одержаний при підвищенні рейтингу результат буде остаточним при виставленні підсумкового контролю.

Здобувачі освіти, які не з'явилися на залік без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

Самоконтроль передбачений у формі питань для самоконтролю, які розміщено на сторінці навчальної дисципліни «Банківська система» в Системі дистанційної освіти та виконанні практичних завдань, виконуючи які здобувачі фахової передвищої освіти мають можливість самостійно перевірити правильність виконання та проаналізувати неправильні результати.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
(за 4-бальною шкалою)

Шкала в балах	***Оцінка шкали ECTS***	***Національна шкала***
90-100 балів	A	5 («відмінно»)
83-89 балів	B	4 («дуже добре»)
75-82 бали	C	4 («добре»)
67-74 бали	D	3 («задовільно»)
60-66 балів	E	3 («достатньо»)
35-59 балів	FX	2 («незадовільно»)
0-34 бали	F	2 («неприйнятно»)

При цьому, оцінки повинні відповідати таким критеріям:

«відмінно» – здобувач освіти ґрунтовно засвоїв матеріал навчальної дисципліни, глибоко та всебічно знає зміст і ключові положення рекомендованих джерел. Вільно орієнтується в будові дворівневої банківської системи, функціях та повноваженнях Національного банку України, інструментах грошово-кредитної політики, механізмах банківського регулювання й нагляду. Демонструє сформовані практичні навички аналізу діяльності банків, оцінювання фінансової стійкості, ліквідності та ризиків банківської системи. Уміє аргументовано застосовувати

теоретичні знання під час розв'язання ситуаційних і практичних завдань, виявляє логічне мислення, аналітичний підхід і здатність пропонувати обґрунтовані висновки щодо функціонування та розвитку банківської системи.

«дуже добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал дисципліни, коректно та аргументовано його викладає. Володіє практичними навичками аналізу структури банківської системи, оцінювання ролі НБУ та комерційних банків, розрахунку показників фінансової стійкості й ризиків банківської діяльності. Активно бере участь в обговореннях, здатний застосовувати знання на практиці, допускаючи лише незначні неточності, що не впливають на загальну логіку висновків.

«добре» – здобувач освіти загалом володіє навчальним матеріалом і основними підходами до аналізу банківської системи, розуміє сутність та призначення її складових. Може висловлювати власні міркування щодо функціонування НБУ й комерційних банків, проте допускає окремі неточності у термінології, логіці викладу або інтерпретації практичних результатів.

«задовільно» – здобувач освіти в основному опанував базові теоретичні положення дисципліни, має загальне уявлення про будову банківської системи та роль її учасників у фінансовій системі держави. Відповіді є фрагментарними, недостатньо аргументованими; спостерігається плутанина у поняттях, а додаткові запитання викликають невпевненість і виявляють нестійкість знань.

«достатньо» – здобувач освіти володіє матеріалом дисципліни на елементарному рівні, відтворює окремі поняття та факти без системного розуміння. Не вміє повною мірою аналізувати функціонування банківської системи, оцінювати її фінансову стійкість та пов'язувати отримані знання з майбутньою професійною діяльністю.

«незадовільно» **–** здобувач освіти не опанував основний навчальний матеріал дисципліни, не знає базових понять і механізмів функціонування банківської системи, не орієнтується в рекомендованих джерелах та не здатний виконувати практичні завдання.

«неприйнятно» – здобувач освіти повністю не орієнтується у змісті навчальної дисципліни, не володіє теоретичними знаннями та практичними навичками у сфері функціонування банківської системи; результати навчання не сформовані.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БАНКІВСЬКА СИСТЕМА»

1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Банківська система: сутність, структура та розвиток

1. Сутність, функції та структура банківської системи.
2. Становлення та розвиток банківської системи України.
3. Банківські кризи та їх вплив на функціонування банківської системи.
4. Системоутворюючі банки та принципи банківської діяльності.
5. Банківська таємниця та її значення у діяльності банків.

Тема 2. НБУ як центральний банк України

1. Статус, завдання та функції Національного банку України.
2. Правові засади та організаційна структура НБУ.
3. Банківське регулювання, нагляд, реєстрація та ліцензування банків.
4. Грошово-кредитна політика та основні інструменти її реалізації.
5. Валютне регулювання, управління золотовалютними резервами та функціонування платіжної системи НБУ.

Тема 3. Комерційні банки як складова банківської системи: створення, та організація роботи

1. Створення та організація діяльності комерційного банку.
2. Організаційна структура та органи управління банком.
3. Основні напрями діяльності та банківські послуги.
4. Реорганізація, тимчасова адміністрація та ліквідація банків.

Тема 4. Ресурси банку: капітал, депозити та залучені кошти

1. Поняття, види та структура банківських ресурсів.
2. Власний та регулятивний капітал банку.
3. Депозитні операції та основні види банківських вкладів.
4. Залучені та запозичені ресурси банку.
5. Формування ресурсної бази та мультиплікатор капіталу.

Тема 5. Кредитні операції банків

1. Економічна сутність, принципи та види банківського кредитування.
2. Умови та етапи здійснення кредитних операцій.
3. Кредитні продукти та процентна політика банків.
4. Оцінювання фінансового стану та кредитоспроможності позичальника.
5. Кредитний договір, погашення кредиту та розрахунок ануїтетних платежів.

Тема 6. Розрахунково-касові та платіжні операції

1. Сутність та організація розрахунково-касового обслуговування.
2. Види банківських рахунків та порядок їх обслуговування.
3. Форми безготівкових розрахунків та платіжні документи.
4. Платіжна інструкція, інкасо та акредитив.
5. Організація касових операцій та контроль касової дисципліни.

Тема 7. Валютні операції, операції з цінними паперами та інші банківські послуги

1. Валютні операції банків та організація їх здійснення.
2. Валютний курс, валютний ринок та валютні ризики.
3. Операції банків із цінними паперами та інвестування в них.
4. Факторинг, форфейтинг, лізинг та інші банківські послуги.
5. Банківські гарантії, трастові операції та послуги зі зберігання цінностей.

Тема 8. Банківський маркетинг і менеджмент. Клієнтський сервіс

1. Сутність, функції та інструменти банківського маркетингу.
2. Маркетингові дослідження, сегментація та позиціонування банківських продуктів.
3. Просування банківських послуг та формування бренду банку.
4. Сутність, функції та основні напрями банківського менеджменту.
5. Клієнтоорієнтований сервіс та управління персоналом банку.

Тема 9. Фінансові результати та аналіз діяльності банку

1. Банківська звітність як інформаційна основа оцінювання діяльності банку.
2. Основні показники фінансового стану та результатів діяльності банку.
3. Ліквідність, прибутковість, достатність капіталу та якість кредитного портфеля.
4. Показники ROA, ROE, банківська маржа та модель Дюпона.
5. Система оцінювання діяльності банків CAMELS.

Тема 10. Банківські ризики, фінансова стійкість та фінансовий моніторинг

1. Сутність та основні види банківських ризиків.
2. Принципи та організація управління банківськими ризиками.
3. Роль НБУ та корпоративного управління у забезпеченні стабільності банків.
4. Фінансовий моніторинг у банківській сфері.

Тема 11. Сучасні цифрові технології та глобалізація у банківській сфері

1. Цифровізація банківської діяльності та сучасні банківські технології.
2. Онлайн-, мобільний та віртуальний банкінг. FinTech-компанії.
3. Big Data, штучний інтелект, автоматизація та хмарні технології у банках.
4. Кібербезпека, захист даних та протидія шахрайству.
5. Глобалізація банківської діяльності та міжнародна інтеграція.

2.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН									
№	Назва теми	Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		всього	лекції	практичні заняття	самостійна робота	**всього**	лекції	практичні заняття	самостійна робота
1	Банківська система: сутність, структура та розвиток	10	2	4	4	66	2	2	10
2	НБУ як центральний банк України	12	2	6	4				10
3	Комерційні банки як складова банківської системи: створення, та організація роботи	10	2	4	4				10
4	Ресурси банку: капітал, депозити та залучені кошти	12	2	6	4			2	10
5	Кредитні операції банків	12	2	6	4				10
6	Розрахунково-касові та платіжні операції	10	2	4	4				10
7	Валютні операції, операції з цінними паперами та інші банківські послуги	12	2	6	4	54	2	2	10
8	Банківський маркетинг і менеджмент. Клієнтський сервіс	12	2	6	4				10
9	Фінансові результати та аналіз діяльності банку	10	2	6	2			2	10
10	Банківські ризики, фінансова стійкість та фінансовий моніторинг	10	2	4	4				8
11	Сучасні цифрові технології та глобалізація у банківській сфері	10	2	4	4				10
	Кількість годин на вивчення дисципліни	**120**	**22**	**56**	**42**	**120**	**4**	**8**	**108**
	Підсумковий контроль	**30**				**30**			
	Всього годин на вивчення дисципліни	**150**	**22**	**56**	**72**	**150**	**4**	**8**	**138**

3.ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ заняття	Теми лекцій	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Лекція 1	Банківська система: сутність, структура та розвиток	2	2
Лекція 2	НБУ як центральний банк України	2	
Лекція 3	Комерційні банки як складова банківської системи: створення, та організація роботи	2	
Лекція 4	Ресурси банку: капітал, депозити та залучені кошти	2	
Лекція 5	Кредитні операції банків	2	
Лекція 6	Розрахунково-касові та платіжні операції	2	
Лекція 7	Валютні операції, операції з цінними паперами та інші банківські послуги	2	2
Лекція 8	Банківський маркетинг і менеджмент. Клієнтський сервіс	2	
Лекція 9	Фінансові результати та аналіз діяльності банку	2	
Лекція 10	Банківські ризики, фінансова стійкість та фінансовий моніторинг	2	
Лекція 11	Сучасні цифрові технології та глобалізація у банківській сфері	2	
	Всього лекційних занять	**22**	**4**

4.ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ заняття	Тема заняття	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1, 2	Банківська система: сутність, структура та розвиток	4	2
3, 4, 5	НБУ як центральний банк України	6	
6, 7	Комерційні банки як складова банківської системи: створення, та організація роботи	4	
8, 9, 10	Ресурси банку: капітал, депозити та залучені кошти	6	2
11, 12, 13	Кредитні операції банків	6	
14, 15	Розрахунково-касові та платіжні операції	4	
16, 17, 18	Валютні операції, операції з цінними паперами та інші банківські послуги	6	2
19, 20, 21	Банківський маркетинг і менеджмент. Клієнтський сервіс	6	
22, 23, 24	Фінансові результати та аналіз діяльності банку	6	2
25, 26	Банківські ризики, фінансова стійкість та фінансовий моніторинг	4	
27, 28	Сучасні цифрові технології та глобалізація у банківській сфері	4	
	Всього семінарських занять	**56**	**8**

САМОСТІЙНА РОБОТА

Назва теми	Зміст завдання для самостійної роботи	Кількість годин		Рекомендовані джерела інформації
		денна форма	заочна форма	
Тема 1 Банківська система: сутність, структура та розвиток	Опрацювати сутність, функції та структуру банківської системи. Дослідити основні етапи становлення банківської системи України. Навести приклади змін у діяльності банків після 2022 р. Опрацювати питання: 1. Які основні функції виконує банківська система? 2. Які рівні та елементи формують банківську систему України?	4	10	**1, 2, 3, 13, 19, 23, 24, 25**
Тема 2 НБУ як центральний банк України	Проаналізувати правовий статус, завдання та функції НБУ. Скласти схему організаційної структури НБУ та його основних напрямів діяльності. Опрацювати питання: 1. Які основні функції виконує НБУ? 2. Які інструменти грошово-кредитної політики використовує НБУ? 3. У чому полягають основні напрями банківського нагляду? 4. Яку роль відіграє НБУ у забезпеченні стабільності банківської системи?	4	10	**1, 2, 5, 18, 19, 24, 25, 26**
Тема 3 Комерційні банки як складова банківської системи: створення, та організація роботи	Дослідити порядок створення та організації діяльності комерційного банку. Скласти схему організаційної та функціональної структури банку. Навести приклади основних напрямів діяльності комерційних банків. Опрацювати питання: 1. Які основні функції виконують комерційні банки? 2. Які існують види комерційних банків? 3. Які органи управління є в сучасних банках?	4	10	**1, 2, 4, 19, 24, 25**
Тема 4 Ресурси банку: капітал, депозити та залучені кошти	Опрацювати склад і структуру банківських ресурсів. Порівняти власні, залучені та запозичені ресурси банку. Навести приклади депозитних продуктів банків. Опрацювати питання: 1. З яких джерел формуються банківські ресурси? 2. Яке значення має власний капітал банку? 3. Які існують основні види депозитів?	4	10	**1, 3, 4, 9, 19, 24, 25, 29, 32**
Тема 5 Кредитні операції банків	Вивчити принципи та етапи банківського кредитування. Розглянути порядок оцінювання кредитоспроможності позичальника. Розрахувати основні параметри кредиту з використанням кредитного калькулятора. Опрацювати питання: 1. Які принципи банківського кредитування? 2. Які основні види банківських кредитів? 3. Які етапи проходить процес кредитування?	4	10	**1, 2, 3, 4, 8, 9, 19, 32**

Тема 6 Розрахунково-касові та платіжні операції	Опрацювати види банківських рахунків та форми безготівкових розрахунків. Скласти порівняльну характеристику основних платіжних інструментів. Дослідити порядок здійснення касових операцій банку. Опрацювати питання: 1. Які види банківських рахунків використовуються клієнтами? 2. Які основні форми безготівкових розрахунків? 3. Які вимоги встановлюються до платіжних документів? 4. У чому полягають основні касові операції банків?	4	10	**1, 3, 4, 19, 21, 24, 29, 32**
Тема 7 Валютні операції, операції з цінними паперами та інші банківські послуги	Дослідити основні види валютних операцій та операцій банків із цінними паперами. Порівняти валютні операції банків та основні види банківських послуг. Навести приклади сучасних операцій банків на валютному та фондовому ринках. Опрацювати питання: 1. Що впливає на формування валютного курсу? 2. Які цінні папери можуть бути об'єктом операцій банків? 3. Які додаткові банківські послуги надаються клієнтам?	4	10	**1, 2, 4, 19, 20, 24, 30, 32**
Тема 8 Банківський маркетинг і менеджмент. Клієнтський сервіс	Розглянути основні напрями банківського маркетингу та менеджменту. Дослідити способи залучення й утримання клієнтів банку. Підготувати приклади сучасних підходів до клієнтського обслуговування. Опрацювати питання: 1. Які основні функції банківського маркетингу? 2. Що таке клієнтоорієнтований підхід у банківській діяльності? 3. Які інструменти використовуються для просування банківських послуг?	4	10	**1, 2, 3, 11, 24, 32, 33**
Тема 9 Фінансові результати та аналіз діяльності банку	Опрацювати основні форми банківської звітності та показники фінансового стану банку. Дослідити показники прибутковості, ліквідності та достатності капіталу. На прикладі банку простежити динаміку його фінансових результатів. Опрацювати питання: 1. Які показники характеризують прибутковість банку? 2. Що характеризують показники ROA та ROE? 3. Як оцінюється фінансова ефективність діяльності банку?	2	10	**1, 2, 3, 4, 9, 13, 24, 25, 26, 27, 32**

Тема 10 Банківські ризики, фінансова стійкість та фінансовий моніторинг	Охарактеризувати основні види банківських ризиків та методи їх мінімізації. Дослідити чинники фінансової стійкості банку. Ознайомитися з особливостями фінансового моніторингу в банківській сфері України. Опрацювати питання: 1. Які основні види банківських ризиків? 2. Які чинники визначають фінансову стійкість банку? 3. Які методи використовуються для управління банківськими ризиками? 4. Яке значення має фінансовий моніторинг у діяльності банків?	4	8	**2, 3, 5, 12, 14, 15, 19, 22, 24, 26, 28**
Тема 11 Сучасні цифрові технології та глобалізація у банківській сфері	Узагальнити основні напрями цифровізації банківської діяльності. Дослідити вплив FinTech, мобільного банкінгу, штучного інтелекту та інших цифрових технологій на банківські послуги. Розглянути роль міжнародної інтеграції у розвитку банківської системи. Опрацювати питання: 1. Які переваги надає цифровізація банківських послуг? 2. Як цифрові технології змінюють взаємодію банків із клієнтами? 3. Які ризики пов'язані з цифровізацією банківської діяльності?	4	10	**2, 3, 4, 6, 7, 10, 11, 16, 17, 24, 32, 33**
Всього годин самостійної роботи		**42**	**108**	

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Сутність та структура банківської системи України.
2. Основні функції банківської системи в економіці.
3. Принципи функціонування банківської системи України.
4. Основні етапи розвитку банківської системи України.
5. Роль банків у фінансовій системі держави.
6. Взаємодія банків та Національного банку України.
7. Основні види банківських операцій та послуг.
8. Особливості активних операцій комерційних банків.
9. Особливості пасивних операцій комерційних банків.
10. Посередницькі операції банків та їх призначення.
11. Сучасний стан банківської системи України.
12. Правовий статус Національного банку України.
13. Основні функції Національного банку України.
14. Роль НБУ у банківській системі України.
15. Повноваження НБУ у сфері банківського регулювання.
16. Право НБУ на емісію національної валюти.
17. Органи управління Національного банку України.
18. Грошово-кредитна політика Національного банку України.
19. Облікова ставка НБУ та її значення.
20. Вплив облікової ставки на діяльність банків.
21. Регулювання ліквідності банків Національним банком.
22. Рефінансування банків та його основні форми.
23. Валютна політика Національного банку України.
24. Офіційний валютний курс гривні та його значення.
25. Банківське регулювання та нагляд в Україні.
26. Поняття та основні функції комерційного банку.
27. Мета та принципи діяльності комерційного банку.
28. Державна реєстрація банків в Україні.
29. Банківська ліцензія та умови її отримання.
30. Організаційна структура комерційного банку.
31. Основні органи управління комерційного банку.
32. Функції правління та наглядової ради банку.
33. Особливості діяльності спеціалізованих банків.
34. Особливості діяльності системно важливих банків.
35. Неплатоспроможність та банкрутство банків.
36. Банківська таємниця та порядок її збереження.
37. Основні джерела формування ресурсів банку.
38. Власний капітал банку та його структура.
39. Статутний капітал банку та його призначення.

40. Значення капіталу для фінансової стійкості банку.
41. Запозичені ресурси банку та особливості їх використання.
42. Депозитні операції банків та їх види.
43. Вклади до запитання та особливості їх використання.
44. Строкові вклади та умови їх розміщення.
45. Капіталізація відсотків за депозитними вкладами.
46. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб.
47. Економічна сутність банківського кредиту.
48. Основні принципи банківського кредитування.
49. Основні види та форми банківських кредитів.
50. Класифікація кредитів.
51. Споживчі кредити та умови їх надання.
52. Іпотечні кредити та особливості їх забезпечення.
53. Кредитна лінія та умови її використання.
54. Забезпечені та незабезпечені банківські кредити.
55. Основні етапи організації кредитного процесу.
56. Кредитна заявка та документи клієнта.
57. Кредитоспроможність позичальника та критерії її оцінки.
58. Кредитна історія позичальника та її значення.
59. Відсоткова ставка за банківським кредитом.
60. Номінальна та ефективна відсоткова ставки.
61. Кредитний ризик та причини його виникнення.
62. Проблемна кредитна заборгованість та способи її погашення.
63. Розрахунково-касове обслуговування клієнтів банку.
64. Основні види банківських рахунків клієнтів.
65. IBAN та його використання у банківських розрахунках.
66. Порядок відкриття та закриття банківських рахунків.
67. Безготівкові розрахунки та основні форми їх проведення.
68. Платіжна інструкція та порядок її оформлення.
69. Готівкові операції банків та порядок їх проведення.
70. Приймання та видача готівки клієнтам банку.
71. Платіжні картки та основні напрями їх використання.
72. Банкомати та платіжні термінали в обслуговуванні клієнтів.
73. Система електронних платежів Національного банку України.
74. Сутність та основні види валютних операцій банків.
75. Валютний курс та фактори його зміни.
76. Валютний ризик та основні способи його зменшення.
77. Основні операції банків із цінними паперами.
78. Облігації внутрішньої державної позики та їх особливості.
79. Факторингові операції та їх економічне призначення.
80. Лізингові операції банків та їх особливості.
81. Банківські гарантії та сфери їх застосування.

82. Акредитивна форма розрахунків та порядок її проведення.
83. Міжнародні банківські перекази та система SWIFT.
84. Сутність та завдання банківського маркетингу.
85. Сегментація клієнтів та формування цільових груп банку.
86. Клієнтоорієнтований підхід у банківському обслуговуванні.
87. Основні фінансові результати діяльності банку.
88. Доходи та витрати комерційного банку.
89. Прибуток банку та основні джерела його формування.
90. Основні показники оцінювання фінансової діяльності банку.
91. Основні види банківських ризиків та їх прояви.
92. Фінансова стійкість та ліквідність комерційного банку.
93. Фінансовий моніторинг та ідентифікація клієнтів банку.
94. Цифрові технології у сучасній банківській діяльності.
95. Фінтех, кібербезпека та глобалізація банківської діяльності.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Андрущак Є., Пайтра О., Крупка М. та ін. Банківська система: підручник / за ред. М. Крупки. 2-ге вид., переробл. та доповн. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 524 с.
2. Банківська система: підручник / за ред. д.е.н., проф. С. К. Реверчука. 2-ге вид., стереотипне. Львів: Магнолія 2006, 2025. 400 с.
3. Мельник С. І., Шевченко Н. В., Висоцька І. Б. Банківська система: навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 184 с.
4. Гладчук О. М., Марич М. Г., Марич А. Г., Федишин М. П. Банківські операції і технології: навчально-методичний посібник. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2024. 254 с.
5. Дзюблюк О. В. (ред.). Монетарні важелі стимулювання розвитку економіки України: глобальні виміри та національні інтереси: монографія. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2021. 300 с.

Наукові статті та інші наукові публікації

6. Боркович В. В. Фінансові, інституційні та нормативно-правові основи функціонування криптовалют у сучасній економіці. Актуальні питання економічних наук. 2025. № 11. DOI: 10.5281/zenodo.15490630.
7. Данік Н., Торлопов А. Вплив цифрової трансформації на банківський сектор України. International Science Journal of Management, Economics & Finance. 2024. Vol. 3, No. 3. P. 95-103.
8. Дубина М., Кравченко А. Сутність та основні риси незабезпеченого споживчого кредитування. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2021. № 3(27). С. 165-175. DOI: 10.25140/2411-5215-2021-3(27)-165-175.
9. Єрохін С. А., Підбуртний В. В. Управління фінансовими ресурсами банку в сучасних умовах на прикладі АТ КБ «ПриватБанк». Актуальні проблеми економіки. 2023. № 1(259). С. 35-42.
10. Кретов Д., Міндова О. Цифровізація банківського сектору України: сучасний стан та перспективи розвитку. Сталий розвиток економіки. 2024. № 2(49). С. 223-228. DOI: 10.32782/2308-1988/2024-49-35.
11. Максимюк М. М. Сучасні банківські технології в контексті проєктного менеджменту. Смарт-економіка, підприємництво та безпека. 2025. № 3(2). С. 26-33. DOI: 10.60022/sis.3.(02).3.
12. Максимюк М. М. Трансформація парадигми фінансового моніторингу в банках: проєктний підхід та стратегії взаємодії. Галицький економічний вісник. 2026. № 2(99). С. 118-126. DOI: 10.33108/galicianvisnyk_tntu2026.02.118.
13. Пернарівський О. В. Ефективність діяльності вітчизняних банків в умовах воєнного стану. Інфраструктура ринку. 2024. № 76. С. 69-74.

14. Петик Л., Міщенко К. Оцінка банківських ризиків в умовах війни. Економіка та суспільство. 2024. Вип. 65.
15. Ясіновська І. Ф., Шеремета Л. М. Banking Risk Management During the Wartime. Business Inform. 2024. № 11. С. 237-246. DOI: 10.32983/2222-4459-2024-11-237-246.
16. Зянько В., Нечипоренко Т. Цифрова трансформація банківського сектору: сучасні тренди та вектори розвитку. Innovation and Sustainability. 2024. № 4. С. 6-21. DOI: 10.31649/ins.2024.4.6.21.
17. Safiullah M., Paramati S. R. The impact of FinTech firms on bank financial stability. Electronic Commerce Research. 2024. Vol. 24. P. 453-475. DOI: 10.1007/s10660-022-09595-z.

Нормативно-правові джерела України

18. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text
19. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text
20. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018 № 2473-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text
21. Про платіжні послуги: Закон України від 30.06.2021 № 1591-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text
22. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 06.12.2019 № 361-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text
23. Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану: Постанова Правління НБУ від 24.02.2022 № 18. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0018500-22#Text

Електронні інформаційні ресурси

24. Національний банк України: офіційне Інтернет-представництво. URL: https://bank.gov.ua/
25. Огляд банківського сектору України. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/ua/stability
26. Звіт про фінансову стабільність. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/ua/stability/report
27. Статистика банківського сектору. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/ua/statistic
28. Фінансовий моніторинг. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/ua/supervision/monitoring
29. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. URL: https://www.fg.gov.ua/
30. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: https://www.nssmc.gov.ua/
31. Міністерство фінансів України: офіційний вебсайт. URL: https://mof.gov.ua/

32. Мінфін: фінансовий портал України. URL: https://minfin.com.ua/
33. Центр фінансових знань «Талан» Національного банку України. URL: https://talan.bank.gov.ua/